

РАЗМИШЉАЊЕ У ГЛИНИ

● Аутор препознатљивих женских фигура деценијама другује са глином као основним скулпторским материјалом

О ДЕЛУ КОСТЕ АНЂЕЛИЈА-РАДОВАНИЈА песник Данијел Драгојевић и директор загребачке Модерне галерије, критичар Владимир Малековић, написати су обимне монографије. После тога било би занста смешно претендовати да се такав уметник и читаво његово досадашње дело сажму у текст од неколико новинских стубаца. Зато, за почетак, само неколико најосновнијих биографско-радних података.

Рођен је 6. октобра 1916. године у Лондону, уметничку академију завршио је 1938. године у Брери (Италија), вајарство специјализовао код Кршинића, а графику код Томислава Кризмана. Био је оснивач вајарског одсека и од 1950. године до њеног затварања професор на загребачкој примењеној академији. Живи и ради у Загребу, али је од 1977. године и редовни професор на сарајевској Академији ликовних уметности. Дела му стоје у многим значајним галеријама у земљи и иностранству, групно је излагао преко 540 пута, самостално 54 пута, на свом континентима, на свим најзначајнијим светским и домаћим изложбама. Аутор је јавних споменика у Дрежници и Куманову, завршава споменике за Шибеник и Дотршћину у Загребу и поносан је што је аутор јединог споменика једном сликару – Антуну Карасу у Карловцу.

За стваралаштво је добио низ награда и признања. Ове године добио је велико признање Загребачког салона и награду »Владимир Назор« за животно дело.

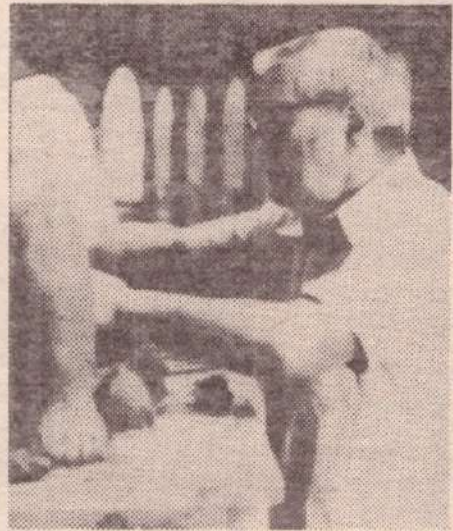
Професор је пријатан саговорник. Године, светско искуство и стечена самосвест од оне позитивне врсте, без трачка наметања, чине да подједнако одморено набраја податке из скоро полувековне активности и износи своја размишљања о уметности и животу. Прво питање није упућено њему, већ обрнуто:

– Излазите ли изложбом? Онда не заборавите да напишете да сам ја Анђели – често заборавим да на то погледим, па ме пишу »Ангели«.

Ова примедба показује се као посве згодан почетак, »пробијање леда«. Након што стрпљиво да је све раније набројене биографске податке, питања више скоро и не треба постављати...

– Био сам већ на много разних симпозијума, у многим уметничким колонијама. Свауда је могуће стећи разноврсна искуства. У Костањевци, на »Форма вива«, имао сам први дубљи сусрет са дрветом као материјалом. У Аранђеловцу сам младеначки безобразно одабрао велики мермерни блок, па се показало да је то било изнад мојих могућности. Али, зато сам у Лабину исклесао велику женску седећу фигуру, коју је Чакавски сабор поклонио другу Титу за Брионе. Председнику се толико свидела, да ју је дао пренети у вилу »Загорје« у Загребу... Прошле године у Титовграду сам се упустио у експеримент који је још у току: урадио сам две велике фигуре које треба да буду одливане у алуминијуму. Иначе, ја сам кипар који »размишља у глини« – она је мој материјал одавно, било као теракота, било као пут до бронзе. Зато је природно што ме одушевљење Бранка Ружића навело да прихватим позив на »Теру«. Мало »зихерашки« понео сам неколико скица које сам раније припремио и за ових седам дана те сам замисли, рођене у мом атељеу, овде слободно интерпретирао као галеријске формате. Две сматрам завршеним, трећу ћу завршити када се вратим. (Професор је у међувремену позван да води Летњу међународну академију у Салибургу).

– Допада ми се рад на »Тери«. Овакве велике скулптуре, директно у материјалу у ком ће и остати, су део најтежег опуса аутора, јер не дозвољавају никакав кампањски приступ. Ових дана био сам помет уметничком активносту групе, па, иако сам њен најстарији члан, и сам изгубио корак. Након свега што сам за ово време доживео, имам утисак да ће наставак рада на »Тери« бити за мене један од јаким

Коста Анђели-Радовани

радних периода. Моја су очекивања надмашена, јер симпозијум збиља на најбољи начин пружа оно што му је и био задатак. Сврха да успело дело буде изложено на отвореном простору, отвара значајне могућности. Сем тога, поред оног што је овде основни задатак, симпозијум омогућује бављење и малом пластиком и портретом.

Након ових првих искустава, и пошто сам у Савременој галерији видео резултате петогодишњег рада симпозијума, задовољан сам и поносан што на њему учествујем – закључио је професор Коста Анђели-Радовани.

Х. Р.

КАКВА

● Сарајевског вајара »љубо« симпозијума

МУСТАФА СКОПЉАК родио се 1947. године у Котор Варошу. Ликовну академију завршио је 1977 године у Сарајеву, данас је у њој асистент.

Излагао је самостално десетак пута, учествовао око 100 пута на групним из-

ПРЕДСТАВЉАМО УЧЕСНИКЕ ОВОГОДИШЊЕ »ТЕРЕ«

КАО И РАНИЈИХ ГОДИНА, у атељеу »Тере« (на старом погону II ИГМ »Тоза Марковић«) и овог јула раде значајни југословенски и страни уметници. По већ устаљеној пракси представљамо их читаоцима, с намером да унапред подстакнемо наше интересовање за традиционалну шестооктобарску изложбу »Тере«, али и да на овај начин укажемо на вредност дела, која оставају као материјални и културни прилог граду – домаћину.

